

Сызаната
3 халчы.

РСФСР, Саха АССР
Верховнай
Советтарыгар уонна
олохтоох Советтарга
быыбардар

**БЫЫБАРДАРЫ ҮЛЭНЭН
ДЬОНУН БЭЛЭХТЭРДЭЭХ
КӨРСҮӨБҮН!**

ТҮМҮКТЭР ЭЛБЭХХЭ ЭБЭЭҮИНЭСТИИЛЛЭР

И. П. ЛИСТИКОВ, ССКП райкомун бастакы секретара

тарь, он нийгэр Нуотараа 770 гектары төрдүтөн тунсардыбыт. 950 гектардаах сага сирдэри бааһынара таһаардыбыт. «Милдаваайы» совхозна сирэ тунсары үлэтэ былааннаахтык салдакар. Совхозтарга 341,6 километр уһуннаах барана бүтэй түгүлүүнэ, минеральной уобуодуу хoduһара, бааһынара кинчик туһаныллар буолла. 319 гектардаах сирэ ардахтатар-нүөлсүгүлэр системалар, 185 гектардаах Хаамыа, халытар-нүөлсүгүтэр системата үлэтэ киридилер. Сааскыдууу халытына 60 буюр быһыттар оһоһулуунулар. Бу үлэлэр саллаан ыһыллыахтаахтар.

Пятилетка сымларыгар хор-
туонлуйу уолга суруст аһык
харайылыга 1390 тонна кинер
подваллара, 700 ынах сүүһү
турар икки комплекстар, 1700
тобого 15 хотоннор, 600 тобого
4 телатинктар, 81 единица кин-
ер 5 гаражтара, 100 мнесто-
дэх 2 детсадтар, 200 мнесто-
дэхх кулуур, икки спортзалы
зал, о. д. а. үлөдө кылларыни-
иллар. Бадэрэсттэхэр төрүттээр
үлэлэрин нэмэйдэ улааттар. Сов-
хостарга, өрдүк, асыгыт икки
сылга хаһаайыстыбанын ил-
мааны тутуу нууска мытыллы-
на. Аһтардаа 1984 сылга 3,5
млн. солк. тутар-тыгар үлэлэр
бардылар. Ити көмгө 10,6 тыһ.
кв. м илэвэрх уонсай олоһор.

хотарга, өрдүк, асыгыт ички сылга хаһайыстыбанын ийэ-мөһөн тутуу күүскэ ыытылганна. Актардаа 1984 сылга 3,5 мол. солк. тутар-танар үлэсэр бардылар. Ити көмгө 10,6 тыһ. кв. м ийэрэх уонсай олоһор.

(Бүтүтүм 2-с сир. мад.)

Бийтхикк эбэһээтэлметибэбит
— бинах ахсыттан 1273 кг үүг.
Ону толоруу сылы ситийиһилээх-
тик түмүкээһинигэ итиннэ бы-
дырыытыгы көрдөрүүлэри кую-
һарарга бигэ оҥкулунан буюулунна.

Оройгоониут Союз знаматын
млыгтынан сибээстээн биниги
түмөн чопчу сөрүктэрибэт туһу-
нан хэпсэттибит. Чуолсан сүөхү
аһалыгын көдүүтүн урдэтарга,
ауураны күүскэ бөлөмнөөн ол-
шорго, уоһна ула диэсиниэлити-
тин бары дьаһалларынан түс-
пэргэ сөрүктэниибэт.

Ситхинибитин өссө чингээн буолаары турар бымыбардары көрсө икки ийдаары кирбибитин ылар, оһон бу үрдүк маараадава дыһаланап эһиниэттир курдук таһаарыылаахтык үлэлһиргэ би-гэ дьууурулаахпыт.

М. КАРПОВ,
коммунистической улз удэриг.

Совхозтар	Эт олобуута (центнер) тымыннан аймагыннан				Эти государства атмылааһын (центнер)				Үүтү наловой малы (центнер)				Үүтү государства атмылааһын (центнер)				Биир фуражный манна (кг)			
	Кыстаары былаан	Туола	%	1984 с. ±	Кыстаары былаан	Туола	%	1984 с. ±	Былдары былаан	Туола	%	1984 с. ±	Былдары былаан	Туола	%	1984 с. ±	Былдары былаан	Туола	%	1984 с. ±
Карл Маркс	—	230	—	—	453	219	48,3	—	460	360	78,3	—83	316	371	117,4	—94	75	56	74,7	—12
Субуруускай	—	275	—	+77	590	265	44,9	+77	560	390	69,6	—79	400	326	81,5	—135	74	45	60,8	—10
Э. Эрнстийн	—	671	—	+12	1340	672	50,1	+36	1310	837	63,9	—371	920	926	100,6	—143	75	44	58,7	—20
«Чурапчы»	—	388	—	—20	870	388	44,6	—4	900	421	46,8	—16	630	591	93,8	+149	69	29	42,0	—2
«Мындабайы»	—	450	—	+28	760	450	59,2	+30	680	673	99,0	+73	470	783	166,6	+132	74	67	90,5	+5
«Мугудай»	—	478	—	—	887	470	53,0	—	940	640	68,1	—200	664	608	91,6	—360	75	49	65,3	—14
Ор. үрдүгүн	—	2492	—	+279	4900	2464	50,3	+359	4850	3321	68,5	—676	3400	3605	106,0	—451	74	46	62,2	—1

Ынах төрөөтө		Ынах сүвүү өлүүтө		Од илгэр пьирейтө		Бир төрөөтө		Сылгы өлүүтө		Од илгэр кулун		Ынагы дуонагым	
1984 с.	1985 с.	1984 с.	1985 с.	1984 с.	1985 с.	1984 с.	1985 с.	1984 с.	1985 с.	1984 с.	1985 с.	график	туулда
14	46	5	5	3	3	—	—	—	1	—	—	—	4
53	47	4	2	—	1	—	—	2	3	—	—	—	7
254	130	5	5	3	2	—	—	1	1	—	—	—	13
40	74	—	1	—	1	—	—	—	3	—	—	—	9
105	136	4	5	—	2	—	—	—	—	—	—	—	17
116	123	2	6	—	—	—	—	—	2	—	—	—	10
582	556	20	24	6	9	—	—	3	10	—	—	—	60

Комментатор колонкалар

Охсуһуу дьонуннаах программата

Париж: коммунистнаары үнэ
дэонэ олоор Сент-Уамаарыгар
Франци Коммунистическай
партияны дойдун рабочай кы-
лаады үлэһиттэрин бойбуу
гоһа бөрөмүркөөммит бастаан
иһэр агараттин, XIV съезди буо-
ла. Атаа сүүс тыһынчааттан
тахса Французскай коммуниста-
ры сирейдээн көрдөһөр иһин
дедэгаттара чугастаары сымла-
га бары үлэһиттөр төрүт интэ-
риэстэрин иһин, демократия
үөһүн социальнай прогресс
иһин, партия сабыдыалын кэн-
төр иһин, эйэ үөһүн сабылани-
иһин аһар иһин, ядернай суоһа-
һыны утары, планета бары про-
Ресивкай үөһүн революционнай
күүстэри кытары аан дойдун үр-
дүһүн биһир синаланиһаны бө-
бөрөгөтөр иһин охсуһуу страте-
гиятын үөһүн тактикатын дуула-
һытталар.

ФЭИ тэдгүр форумуудар баяртайгаар коммунистический Угсаа, рабочий партиялар, национальтий-Орхонгоуулах хамсааһыниар, прогрессивний төрүтэлэр 100-тэн тахса делегациялара сырыттылар. СССР делегацияһы СССР КК Политбюроһун чинээнэ, СССР КК иһинээрэ Партийнай хонгурууд комитетын председателэ М. С. Соломенцев салайыа.

Делегаттар ФНН ЭК Отчуот-
туу дакылаатын, ону төгө
съезд дүүжазынын килтерил-
либт резолюцияларын быра-
йнактарын куолас бакийар
үгө өттүнөн биһирэтилер.
Съезд буолбут кинсэтинлэргэ
Францияга сага бабыл-майгы
үсөйбөтө билиэтэниэ. Көөнник
икки сылга 1981 сылларын
быыбарлар үмүктөрүгэр дайду-
ну даыйайыт былаастар бейза-
рын быыбардааччыларын итэрэл-
лэрин толорботулар. Правитель-
ство үлэтин билиэтиринит сага
тосхоллорун эмиэ «кытаанах
кэмчилөөһүн» политикага сол-
буйда, үлэти сүөх буолуу сал-
гыны элбэтэ, кризис дүргэтэ.
Бэйэтин аршинириилэрин умуу-
га хааларыт социалистичес-
най партия саадаахынт экспери-

Бастагы аттаах!.. «Баай, помещик мамара аттаахан үүм-мэтэхинт, буруу, буорах уотугар буһан улааппыһыт», — диир сүрүйбүт Николай Асеев бэйэтин аатырбыт «Буденныйнан маршитар». Дьэ эннуу, аан дойду бастагы саринтин хөрсун кавалерийскай унтер-офицера, тоһору георгиевскай кавалер Семён Буденный; «Ыһыһа революцияда мунтура суох бэриинилээх, Советтар былаастарын иһин олорго да бэйэ геройдар наадалар», — диир ыһырыттыл «ийэ аттаах уолаттар» буолбакка, Максеска шахтердара, Луганский слесардара, Армавир бастуунтара, Херсон балыксыт-тара, Дон хөһүүн казактара ыһымыттара. Кинилэр героическай сырыллара биһиги ырыаларбытыгар, хөһөөннөрбү-түгэр, хартымналарбытыгар, ро-маннарбытыгар тыһыннаах.

мент туураархыг ийн өл-
шөөгөөр сүгэр, Хагас куу-
сэр мэдээлэл, зохиролд
хүлээн зөвлөх ийн дэ-
хлүүлэх оролдлого, ас-
сигнэс бус бийгвар правитель-
ство, салбар хяналт, түүний
дээрхүүний мэдээлэл, ту-
рхын, оролдлого, түүнийг оро-
лдлого.

[illegible]

Үрдүкү (партиянай) форум франкүзскай норуонка суругар айэ иһин, сана ядернай гүтнэстэн сүбөлөһүмүнн утары, сэрш саһан арсеналларын сэрбиһар иһин, Рейган администрациятынан боорчойуулар «сулуустаа сэринлэр» сийдэнт былааннарын утары охсүһүүмү күүһүрдөргө ыгырда.

ФКП НК Пленума Франция
Компартиятын Генеральной сек-
ретарынан Жорж Маршени хат-
таан талла.

Р. СЕРЕБРЕННИКОВ,
СССР ырытэзчытэ.

САГА ХИЙЛЭЛЭГЭ БИГЭРЭБЫТ

«Мосфильм» киностудия икки сериялаах өгнөөх «Первая Нонна» диги лицензта — Бастакы Атаах армия көмөхкө кнәрбит командунцайа С. М. Буденный, режиссеркет чилинэз В. Е. Ворошилов, кыһыл аскадроннар элэмязарын өлбөт-сүнгөт албан аатырдыбыт атын-бойобуой до-көттөр тустарынан саран.

Бу дьбуунаах бөлүтүна ре-
жиссерунаа кыргыныы маас-
бай сценаларыа туруоруу маас-
тара, бэйэте уруккута бэртээхэй
каскадер, сүүстөн тахса киинэ-
дэ ач туруктарыа туруорууга
кыттыбыт, «Илья ветра» диэн
күрдүк аvara динамичнай сы-
тыны сөлөкөттөөх диэнэ аатора
Владимир Любимудров буолар.
Хартыына актерскай коллекти-
га Вадим Спиридонов, Евгений

СУРУКТАР, СОНУННААХ СУРУКТАР

Редакция тохсунбуугабы почтата

Уон биһирс пятилетка түмүктөһүннээх сылын бастабын айта бүтэ. Саҥа — кырбыйлар — быданнар уонна социалистическэй ээһиэттэнтибалар чуол-сайдынналар. Дьёһууннаах сорукурт илэстэбэ хайдах быһаарыллаан иһалэлэрин күнүгэ сырдаттып биһиги рабселькордарбыт сүрүн сорукуртарынан буолар.

Редхацира аасыт ыйга
240-ча сурук кирдэ. Улуу
Кылым 40 сылын көрсө Муру,
дүй уенна Соловьев нөһилдэктэ-
ригэр анычымт балабалар биһи-
ти рэбеслькордарбыт көмөлөрү-
көн таһааралыччылар. Ити кө-
рү-бөһкө өбилейга сыһаманнах
матырыйаллары суруйуула О.
Тарбукин, Р. Данилов, В. Лы-
кин, Л. Ефимов, Е. Макаров уе-
д. а. ордук активнайдык үлэ-
лэнэлээ.

Рабселькордар үлэбэ, общест-
венный өлөххө ситуациялэри
сырдатыр сэрэ, баар итэвэ-
тэргэ, көтүтүүлэргэ итэ-төнон
ороһоллор. Ааспыт ийгэ ха-
һаайдытыбаныа суох буолуу-
ну сытымытк, дьорбооттук кри-
тикалыыр ыстатыйалар, суһал
сигналар баччэттэниилэр. На-
родный контролердар Е. Егасов
(Солдускэ), И. Казенкин (Ы-
лааннаах), Я. Трофимов (Од-
луун) общественный сүөһү кыс-
тыгын итэвэстэриң-быһабааста-
рып ийан суруйбуут суһал си-
гналлара баччэттэниилэр. Крити-
ческий матырыйааллары Ы-
лааннаахтан А. Попова уонна
Ф. Попов сүрүбүллэр.

Кэлэни бийикхэ сонун зарисов
балары, корреспонденциялары
өчөркэлери суруйар, хаартыска
да түһөрөр дыон хайыат үлэги-
гэр кытымылара ыабээн иһэр.
Редакция иһинэн ытыылар
артыһабылларга Е. Макаров
(Сылан), И. Левин (Вахсы), Е.
Макаров (ДАЭС) суруйан бичээт-
тэһитт матэрийааллара бийи-
лэһиллэр.

Билгийн производство ресур-
садарын — уматыг, наһы-оту,
электрэнергийн — кэмчлэгийн
харьцангил булуу эрийллэр.
Бу болпууоска электромонтер
Н. Попов «Электрэнергийн
туһанын бэрэдактиххэ»
диэн ыстатийата ордух кэрэхсэ
биллэх. Бу курдук үчүгэйдик
дуураабуот ыстатийаларган раб-
селькордар күнэтэ Үөрөнхтар-
рин, кэмчлэгийннэ, харьстан-
ныаг буолуута туһаайллыбыт
чочу ырытылаах, дахааста-
быллаах матырыйалдары үгүс-
кү сууруохтарын наада.

Бишги иннибиттер ханнык
содуктар туралларый?

Бирийнхэн, дайду урлунэн
кигэ- далааһиннаимыт бодарэгт-
гэһэн үлдээһингнэ совхозтар
производстволарын бочумнаах
салаалара киирталзэтилар. / Бу
тувшан В. Пермиков (Хатылы)
ессе аасимт сылга суруйбутун
курдук өгтөөх-снийннэх, эконо-
мическай түмүктээһиниордээх
ыстатываны специалистар даһан,
райсельшордар даһаны барт
салаахки суруйталлар. Инники

тин бодарзаттэһин тэрээһинин, кэдьүүһүн үрдэтэр суолтара кизикник сыргатыахха.

Иккйлшин, фермаларта бичигч
маастабай төрөөхүнэ сараланын.
Сага торуох дымлбатын ийин
окууууу, көрсүлөр ыраахат
тары бичиги рабселькордарбы
мөддөн харахтарын далытар ту
туохтаахтар.

Үсүүнэн, сааскы ийнхиг
бэлээнэни саамай эшкэттөх
жон саарална. Бааһиналарга
хаары тигтэрин, органическый
гобурдуулар киллэрин, кымы-
га тутуулар техниканы бөлөм
стройутар туруоруу, үчүгэй тах-
сылаах сизэмэн толору хаа-
чыны — ити барыта бу күннөр-
гө уталытыллыбат соруктар. Ол-
туһунан кэспиир суруктары
күннэтэ күүтэбит.

Редакцияда кинерэр суруутарга көпсөнөр дьон даһаны, автордар даһаны ааттара-суоллар толору, чуолкайдик сурулуулугааһын өссө төгүл санатар наада. Ол—хаһыанка бачээттинер матырыһааллар таба, ырыдык-таах, чуолкай буолууларын мөһүбөтэ. Бу көрдөбүл тутуһуулау баат буолларына редакция үлэһиттэрэ чакчылары, дьон ааттарынан о. д. а. чуолкайдарга тутуһуулу мөһүбөтлөр, билимэ сурутуулар Тибетер тийинэн олус наада-таах да матырыһаал эргөрөн бачээттэммэки хаалыан соһ.

Рабселькордарбытыттан элбиз
сокумизаа суруктары куутабыт

Репаниня сурүнкэ ятдела:

ВАЛЕНТИНА ҮЛЭТЭ—БЫЫСТАПКАБА

Москвада Художниктар киши дэмэлэригэр «Хотугу сир өбөлгө уруһуйдуулар» дигэн быыстапка аһыллына. Онно Таймыр, Чукотка, Иамчатна ситен дэ атын Улук Хотугу оройуоннар өбөлгөрүн уруһуйдара, декоративнай-прикладной өгөһунтара туруорулуунулар. Олор ортолоругар Чурапчы оройуонун Хайахсыт наһилиэтин өлөхтөөбө Валентина Тимофеева «Саха ытарбалара» дигэн үлэтэ баар.

Бу баястайга Ухун Хатугу сир өбөлгө ой-санаа өттүнэн сити-
лэрин, киһилин үрдүн хаачыстыбаларын олох байэтин үөһүттэн
игэринэн улаатыыларын нэрэһэллэр. Ниилэр үлэлэригэр олох
сырды, романтичнай өтө байһыр.

Москва. Кворат.

A. ЗЛОТИН

ДЬОРО КИЭНЭ

Болугурдаабы **Культу**
дыгызт буолаары турар бым
бардэрга ыгыран электр
уотунан сырдатыллыбыт пла
каттарынан ыраахтан сандар
ар. Бу күннэргэ манна ор
дук элбэх киһи сылдьар
Манна сцена ветераннарын
кытта көрсүбүү буолла. Мусту
бут дьон сцена ветераннарыгар
аналлаах стендэлэри — киһилэр
голорбут оруулары, фестивал
нарга кыттыбыт түгөһөрүн
көрдөрөр фотолары — көрөхсөн
көрдүлэр.

Мустуоут дьон Саха АССР культураны утумнах үлэһитэ Е. С. Дьячковский, педагогическай үлэ ветераннара, сценала албах кэрэхсэбиллээх оруулаары айбыт М. Д. Неустроев уонна М. С. Слепцова ахтымылалары болдомтолоохтук минитилэр. Сцена ветераннара бу да сырыыга көрөөччүлэрин бэйэлэрин талааннарынан үөртүлэр. Кинилэри солбууа Сомен Дьячковская «Ыйдаах түүнэ», Николай Протодаконов «Влюблен в змею» ыралаары, Василий Попов «Улуу партияга» тойуу, Егор Петров сиринида сахалыы аатымпыгары толортоонно көрөөччүлөр биһирэбиллэрин ыалдылар.

Концерт бүтэ. Тахырда
төхсүнхү тыннымта, оттон
дууһапар ырыа дьһэрэйэр.

Т. НАРДАШЕВСКАЯ.

Редакторы солбуязаччы
С. Н. ЧИЧИГИНАРОВ

БИНИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтовой индекс 678700. Чурапчы с.
Карл Маркс уул. 12. ТЕЛЕФОННАРЫБЫТ: редактор - 21-332, отделлар -
21-505, кассы 21-505.

«Сага слых» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского
района КПСС и районного Совета народных депутатов
Плутской АССР

Издано 54907. Газета выходит по вторникам, четвергам и субботам на якутском языке. Объем 1 печ. лист. ЧУРАПЧИНСКАЯ РАЙОННАЯ ТИПОГРАФИЯ
М. ЗАКАЗА 20. с. Чурапча, ул. Карла Маркса 12. Тираж 3471